Νόαμ Τσόμσκι
Αντρέ Βλιτσέκ

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: ON WESTERN TERRORISM:
FROM HIROSHIMA TO DRONE WARFARE
Από τις Εκδόσεις Pluto Press, Λονδίνο 2013
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η τρομοκρατία της Δύσης**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ: Noam Chomsky & Andre Vltchek
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρήστος Καψάλης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Γιώργος Κασαπίδης
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Χρυσούλα Μπουκουβάλα
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013
First published by Pluto Press, London, www.plutobooks.com
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2014, 3.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-0750-0

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοαναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

Νόαμ Τσόμσκι
Αντρέ Βλιτσέκ

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ

Μετάφραση:
Χρήστος Καψάλης

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

Πρόλογος

Αντρέ Βλιτσέκ

Αραγε, θα μπορούσε ο άνθρωπος με τον οποίο συζήτησα γύρω από την κατάσταση που επικρατεί στον κόσμο μας να περιγραφεί ως «ο σημαντικότερος διανοητής του εικοστού αιώνα» ή «ο άνθρωπος του οποίου τα λόγια παρατίθενται συχνότερα στην εποχή μας» ή ως ένας θαρραλέος αγωνιστής ενάντια στην αδικία και στην ανηλεή εκμετάλλευση δισεκατομμυρίων ανυπεράσπιστων ανδρών, γυναικών και παιδιών σε ολόκληρο τον πλανήτη; Και βέβαια θα μπορούσε, όμως ο ίδιος δε θα εκτιμούσε τέτοιου είδους μεγαλοστομίες και πομπώδεις εκφράσεις.

Για μένα, ο Νόαμ Τσόμσκι είναι ένας άνθρωπος ο οποίος, εκτός των άλλων, αγαπά τα τριαντάφυλλα, απολαμβάνει ένα ποτήρι καλό κρασί και είναι ικανός να μιλά με ιδιαίτερη θέρμη και τρυφερότητα για το παρελθόν, για κείνους με τους οποίους διασταυρώθηκε σε τόσο πολλά σημεία του πλανήτη μας· ένας άνθρωπος ο οποίος ξέρει πώς να θέτει ερωτήματα και στη συνέχεια να αφουγκράζεται με προσοχή τις απαντήσεις· ένας ιδιαίτερα ευγενής χαρακτήρας, ένας άνθρωπος που νοιάζεται, ένας αγαπητός φίλος.

Σε έναν από τους τοίχους στο γραφείο του Νόαμ, στο MIT, κρέμεται μια κλασική φωτογραφία, συνοδευμένη από μια ρήση του Μπέρτραντ Ράσελ: «Τρία πάθη, απλά αλλά ακαταμάχητα ισχυρά, καθόρισαν τη ζωή μου: η λαχτάρα για αγάπη, η αναζήτηση της γνώσης και η αφόρητη λύπη για τη δυστυχία της ανθρωπότητας».

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

Για κάποιο λόγο, κάθε φορά που θυμάμαι αυτά τα λόγια, αισθάνομαι σαν να ήταν ο Νόαμ εκείνος που τα πρόφερε. Ίσως να οφείλεται στο γεγονός ότι λειτουργεί σαν να περιγράφουν επακριβώς τη δική του φιλοσοφία.

«Έλα να περπατήσουμε», μου είπε ο Νόαμ πριν από πολλά χρόνια, όταν συναντηθήκαμε για πρώτη φορά ενώπιος ενωπίω στη Νέα Υόρκη. «Και να σε κεράσω έναν καφέ», πρόσθεσε πειρακτικά. «Άλλωστε, είμαι ένας πλούσιος Αμερικανός...»

Πήραμε στο χέρι δυο καφέδες από κάποιο συνοικιακό μαγαζί και καθίσαμε σ' ένα παγκάκι στο πάρκο ώρες ολόκληρες, κοντά στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης. Μιλήσαμε, «ανταλλάξαμε σημειώσεις», σχολιάσαμε την κατάσταση στον κόσμο. Διέθετα κι εγώ την αμερικανική υπηκοότητα, όμως ο Νόαμ ήταν πραγματικά ένας «πλούσιος Αμερικανός» στο πλαίσιο αυτού του παιχνιδιού· ο Νόαμ, αν είναι ποτέ δυνατόν!

Από τις πρώτες στιγμές που πέρασα μαζί του, αισθάνθηκα μια τρυφερότητα και μια συντροφικότητα· ένιωσα άνετα, σαν να μην υπήρχε η διαφορά της ηλικίας, σαν να συναντούσα έναν παλιόφιλο κι όχι έναν από τους σπουδαιότερους σύγχρονους διανοητές.

Βέβαια, είχαμε κι εμείς ένα άλφα παρελθόν· αλληλογραφούσαμε εδώ και αρκετά χρόνια, ανταλλάσσοντας απόψεις για την πολιτική και τα εγκλήματα τα οποία διέπραξε η Δύση, παράλληλα όμως μιλούσαμε και για απλούστερα θέματα, όπως το πάθος μας για τη γνώση και ποια ήταν η πραγματική αφετηρία του. Στην περίπτωσή του, ένας από τους καταλύτες ήταν εκείνο το περίφημο περίπτερο πάνω από τον σταθμό του μετρό, στη συμβολή της Λεωφόρου Μπρόντγουεϊ με την 72η Οδό, το οποίο ανήκε σε συγγενείς του Νόαμ. Στη δική μου περίπτωση, η Ρωσίδα γιαγιά μου, η οποία άρχισε να μου διαβάζει αμέτρητα σπουδαία βιβλία απ' όταν ήμουν μόλις τεσσάρων ετών.

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

Ο Νόαμ μου έγραφε συχνά για την οικογένειά του, για το πώς ήταν να μεγαλώνεις στις Ηνωμένες Πολιτείες, για την κόρη του, η οποία την εποχή εκείνη ζούσε στη Νικαράγουα, για την πολυαγαπημένη του σύζυγο, την Κάρολ, η οποία μου φέρθηκε επίσης με ιδιαίτερη καλοσύνη, καθώς διάβασε τα πρώτα πολιτικά μου κείμενα, προσφέροντάς μου τη θερμή, ειλικρινή υποστήριξη και ενθάρρυνση. «Η Κάρολ δεν είχε άλλη επιλογή παρά να γίνει μια σπουδαία γλωσσολόγος και καθηγήτρια. Καταλαβαίνεις, κάποιος έπρεπε να συντηρεί την οικογένεια, κι εγώ βρισκόμουν διαρκώς στη φυλακή», μου εξήγησε ο Νόαμ σε ένα από τα email του, ανατρέχοντας νοερά στην εποχή του Πολέμου του Βιετνάμ.

Εγώ του έγραφα για τη δική μου παιδική ηλικία, η οποία υπήρξε σύνθετη και συχνά άστατη, αποτέλεσμα του γεγονότος ότι μεγάλωσα σε μια μεικτή οικογένεια: η μητέρα μου ήταν Ασιάτισσα Ρωσίδα κι ο πατέρας μου Ευρωπαίος. Είχαμε πολλά κοινά στοιχεία, τα οποία δεν είχαν να κάνουν μονάχα με τη δουλειά μας: για μένα, ο Νόαμ ήταν κάτι σαν στενός συγγενής, μια πατρική φιγούρα που τόσο πολύ έλειψε από τη ζωή μου· παράλληλα, όμως, ήταν ένα υπόδειγμα θάρρους, ευφυΐας και ακεραιότητας.

Ενόσω ο Νόαμ ταξίδευε αδιάκοπα, επισκεπτόμενος μέρη και ανθρώπους που χρειάζονταν την προσοχή και τη στήριξή του, κάποια στιγμή αποφάσισα να επιστρέψω στο έργο μου στις εμπόλεμες ζώνες, να επιστρέψω στα πεδία των συγκρούσεων, εκεί όπου συνεχιζόταν ακατάπαυστα η εξόντωση εκατομμυρίων ανθρώπων εδώ και δεκαετίες, αιώνες.

Άνθρωποι πέθαιναν· σφαγιάζονταν στο όνομα της ελευθερίας και της δημοκρατίας και άλλων υψηλών ιδανικών, όμως η ουσία ήταν πως σφαγιάζονταν. Κι εγώ γινόμουν μάρτυρας —κατέγραφα, κινηματογραφούσα και φωτογράφιζα— αμέτρητες φρικαλεότητες και τσακισμένες ζωές, γεγονότα τα οποία συχνά αποδει-

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

κνύονται υπερβολικά δύσκολα, υπερβολικά επώδυνα για να τα περιγράψεις. Όμως αισθανόμουν την υποχρέωση να το κάνω, προκειμένου να ξέρω, να καταλάβω, να μεταφέρω μαρτυρίες από τα «περιθώρια»· πράγματα τόσο σπάνια στην εποχή μας.

Η συντριπτική πλειονότητα των γεγονότων τα οποία προκαλούσαν δυστυχία σε αναρίθμητους ανθρώπους σε ολόκληρο τον κόσμο είχαν σχέση με την απληστία, με το πάθος για κυριαρχία και έλεγχο και πήγαζαν σχεδόν αποκλειστικά από τη «Γηραιά ήπειρο» και τον ισχυρό όσο και ανελέητο επίγονό της στην απέναντι πλευρά του Ατλαντικού. Η αιτία θα μπορούσε να περιγραφεί με πολλά διαφορετικά ονόματα —αποικιοκρατία και νέα αποικιοκρατία, ιμπεριαλισμός ή απληστία των πολυεθνικών— το όνομα όμως δεν έχει καμία ουσιαστική σημασία, αλλά μονάχα η δυστυχία.

Αισθανόμουν βαθύτατο σεβασμό και θαυμασμό για το έργο του Νόαμ, όμως ποτέ μου δε θέλησα να τον ακολουθήσω. Ήθελα να σταθώ συμπληρωματικά στις προσπάθειές του. Ενόσω εκείνος μαχόταν στο μέτωπο της διανόησης και του ακτιβισμού, εγώ επιχειρούσα να συγκεντρώσω στοιχεία από τις εμπόλεμες ζώνες, από τον «τόπο των εγκλημάτων», λεκτικά και οπτικά αποδεικτικά στοιχεία.

Τα όσα έκανε εκείνος δε θα μπορούσαν να γίνουν με καλύτερο τρόπο· δύσκολα θα φανταζόταν κανείς μία αποτελεσματικότερη προσέγγιση. Ήταν ανώφελο να επιχειρήσω να αντιγράψω και να επαναβεβαιώσω όσα ο Νόαμ Τσόμσκι ήδη έκανε τόσο εξαιρετικά.

Έτσι, προτίμησα να πάω στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και στη Ρουάντα, στην Ουγκάντα και στην Αίγυπτο, στο Ισραήλ, στην Παλαιστίνη, στην Ινδονησία, στο Ανατολικό Τιμόρ, στην Ωκεανία και σε τόσα άλλα μέρη που είχαν πέσει θύματα λεηλασίας, ταπεινώσεων και σφαγών, τις οποίες είτε διέπραξαν, είτε ενορχήστρωσαν οι πρωτεύουσες της Δύσης. Επιχειρούσα να καταδείξω, ανεξάρτητα, αυτά που εκείνος έλεγε και περιέγραφε.

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

Για πολλά χρόνια ανταλλάσσαμε με τον Νόαμ και συγκρίναμε πληροφορίες. Μερικές φορές συνέβαινε συχνά, άλλοτε μεσολαβούσαν μεγάλα διαστήματα, όμως πάντοτε συνέβαινε με επιμέλεια. Από τη δική μου σκοπιά, αγωνιζόμασταν για τον ίδιο σκοπό, για το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση και στην πραγματική ελευθερία όλων των ανθρώπων σε ολόκληρο τον κόσμο. Κι απέναντί μας είχαμε την αποικιοκρατία και τον φασισμό στην όποια τους μορφή.

Ουδέποτε προφέραμε ετούτα τα λόγια, ποτέ δε μας απασχόλησε να προσδιορίσουμε τις δράσεις μας. Για τον Νόαμ, ο αγώνας ενάντια στην αδικία φάνταζε εξίσου φυσικός όσο η αναπνοή. Για μένα, αποτέλεσε μεγάλη τιμή και μοναδική περιπέτεια το γεγονός ότι συνεργάστηκα μαζί του και δημιούργησα εικόνες και αναφορές εμπνευσμένες από τα συμπεράσματά του.

Έχοντας σταθεί μάρτυρας και έχοντας αναλύσει πολυάριθμες όσο και φρικαλέες συγκρούσεις, εισβολές και πολέμους σε κάθε ήπειρο, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι σχεδόν όλες είχαν ενορχηστρωθεί ή προκληθεί από γεωπολιτικά και οικονομικά συμφέροντα της Δύσης. Επίσης, οι «πληροφορίες» σχετικά με αυτά τα φονικά γεγονότα και την τύχη των ανθρώπων τους οποίους εξολόθρευαν και θυσίαζαν ανηλεώς οι αποικιοκρατικές αυτοκρατορίες ήταν εξωφρενικά περιορισμένες και στρεβλωμένες.

Όσοι κατοικούν εκτός της Ευρώπης, των Ηνωμένων Πολιτειών και ορισμένων ασιατικών χωρών έχουν περιγραφεί από τον Τζορτζ Όργουελ ως «μη άνθρωποι», μια έκφραση την οποία αρέσκεται και ο Νόαμ να χρησιμοποιεί σαρκαστικά. Παρατηρώντας την κατάσταση πιο προσεκτικά, καθίσταται ξεκάθαρο ότι τα δισεκατομμύρια των «μη ανθρώπων» αποτελούν στην πραγματικότητα την πλειονότητα του ανθρωπίνου γένους.

Όσα διάβαζα στον δυτικό τύπο και όσα διαπίστωνα ο ίδιος σε

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

ολόκληρο τον κόσμο, για κάποιο λόγο δε συνέπιπταν. Αποτυχημένα φεουδαρχικά κράτη χαιρετίζονταν σαν «σφύζουσες δημοκρατίες», καταπιεστικά θεοκρατικά καθεστώτα περιγράφονταν σαν «ανεκτικές» και «μετριοπαθείς» χώρες, την ώρα που εθνικά και σοσιαλιστικά κράτη δαιμονοποιούνταν αδιάκοπα, τα ιθαγενή, εναλλακτικά αναπτυξιακά και κοινωνικά τους μοντέλα αμαυρώνονταν και περιγράφονταν με τον χειρότερο δυνατό τρόπο.

Έξοχοι προπαγανδιστές στο Λονδίνο και στην Ουάσινγκτον φρόντιζαν να «προστατεύουν» την κοινή γνώμη ανά την υφήλιο από «δυσάρεστες αλήθειες». Η κοινή γνώμη, η ιδεολογία και οι αντιλήψεις χειραγωγούνταν. Και, όπως τα αυτοκίνητα ή τα κινητά μαζικής παραγωγής, προωθούνταν μέσω της διαφήμισης και της προπαγάνδας.

Ο Νόαμ έχει γράψει αρκετά βιβλία και για τον προπαγανδιστικό ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης, θεμελιώδες προκειμένου να κατανοήσουμε το πώς ελέγχεται και χειραγωγείται ο κόσμος μας. Από την πλευρά μου, έχω γράψει επίσης αναρίθμητες αναφορές, παραθέτοντας παραδείγματα ιδεολογικής χειραγώγησης εκ μέρους των δυτικών δυνάμεων και των θεσμών τους, αναφερόμενος συχνά σε θέματα όπως η προπαγάνδα και η χειραγώγηση μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Η παραπληροφόρηση της Δύσης ήταν προφανές ότι στόχευε χώρες οι οποίες αρνούνται να υποκύψουν στις επιταγές της: Κούβα και Βενεζουέλα, Ερυθραία και Κίνα, Ιράν, Ζιμπάμπουε, Ρωσία, ενώ παράλληλα επαινούσε εκείνα τα κράτη τα οποία είτε ρήμαζαν τους γείτονές τους στο όνομα των δυτικών συμφερόντων είτε λεηλατούσαν τους ίδιους τους πάμφτωχους λαούς τους: Ρουάντα, Ουγκάντα, Κένυα, Ινδονησία, Σαουδική Αραβία, Ισραήλ, Φιλιππίνες και πολλά άλλα.

Ο φόβος και ο μηδενισμός έχουν κυριαρχήσει σε ολόκληρο τον κόσμο. Ήταν ο φόβος να τεθείς στο στόχαστρο, να «τιμωρηθείς» από τους φαινομενικά παντοδύναμους δυτικούς αφέντες

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

του κόσμου. Ήταν ο φόβος να χαρακτηριστείς αρνητικά, να περιθωριοποιηθείς ή να σημαδευτείς.

Ο μηδενισμός έχει επίσης εξαπλωθεί από προπαγανδιστές εγκατεστημένους στα δυτικά μέσα ενημέρωσης και στον ακαδημαϊκό χώρο. Διαδόθηκε από πληρωμένους μηχανισμούς, ταγμένους στο να στοχοποιούν κάθε προοδευτική και ανεξάρτητη ιδέα και ιδεώδες, προερχόμενα από οποιαδήποτε γωνιά του πλανήτη. Η αισιοδοξία, το πάθος, καθώς και κάθε όνειρο για μια καλύτερη ισορροπία στον κόσμο πολεμήθηκε, υποσκάφτηκε, απορρίφθηκε ή, τουλάχιστον, γελοιοποιήθηκε.

Συχνά αισθάνθηκα απόγνωση, όμως ποτέ δε σκέφτηκα να εγκαταλείψω τον αγώνα. Διακυβεύονταν πάρα πολλά και η προσωπική καταπόνηση φάνταζε ασήμαντη.

Καθώς ταξίδευα σε ολόκληρο τον κόσμο, ενώ εργαζόμουν νυχθημερόν πάνω στα ντοκιμαντέρ και στα βιβλία μου, συχνά σκεφτόμουν τον Νόαμ. Ήταν ο πλέον σταθερός, ο πλέον αξιόπιστος άνθρωπος σε πνευματικό και ηθικό επίπεδο που γνώριζα. Και η αφοσίωσή του, το σθένος του να στέκει ακλόνητος και περήφανος «απέναντι στα άρματα μάχης» της Αυτοκρατορίας, με ενθάρρυνε και παράλληλα με ενέπνεε. Κάποια στιγμή αισθάνθηκα την αδήριτη ανάγκη να ενώσω τις δυνάμεις μου μαζί του και να συμπυκνώσω, μέσα από τον διάλογο, όσα είχα μάθει σχετικά με την ανησυχητική κατάσταση του κόσμου μας.

Του έγραψα, ζητώντας του να περάσουμε τουλάχιστον δυο μέρες συζητώντας για τον κόσμο μας μπροστά στις κάμερες. Είχε την ευγενή καλοσύνη να συμφωνήσει. Η εξαιρετική αλλά συνάμα προστατευτική βοηθός του, η Μπεβ, έδωσε την ευλογία της στο εγχείρημα. Συνέβαινε! Με τον Ιάπωνα μοντέρ μου, Χάτα Τακέσι, δεν αργήσαμε να συμφωνήσουμε στο να αναλάβουμε από κοινού την παραγωγή της οπτικής εκδοχής του διαλόγου μας. Οι εκδότες

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

μου στο Λονδίνο, ο οίκος Pluto Press, αποφάσισε να κυκλοφορήσει τον διάλογό μας σε μορφή βιβλίου. Ξαφνικά, τα πάντα εξελίσσονταν αστραπιαία.

Χρήματα δε συγκεντρώθηκαν. Ο κύριος Χάτα έφερε στη Βοστόνη ένα μικρό άλλα άκρως επαγγελματικό συνεργείο Ιαπώνων κινηματογραφιστών οι οποίοι, συνειδητοποιώντας τη σημασία του εγχειρήματος, δε ζήτησαν την παραμικρή προκαταβολή, αρκούμενοι στην αφηρημένη υπόσχεση κάποιας μελλοντικής αμοιβής.

Από την Αφρική, ταξίδεψα αεροπορικώς στην Ευρώπη και από κει στο Σαντιάγο της Χιλής, ξεκινώντας ένα μακρύ ταξίδι από το Τεμούκο μέχρι τη Βοστόνη, όπου επρόκειτο να πραγματοποιηθεί η συνάντησή μου με τον Νόαμ. Στην πορεία, συγκέντρωνα οπτικό υλικό, καθώς διέσχιζα τις χώρες της Λατινικής Αμερικής οι οποίες για πολλά χρόνια ήταν η βάση μου· τις χώρες εκείνες που παλιότερα ρημάχτηκαν από τον ιμπεριαλισμό, όμως πλέον ήταν ελεύθερες και ξαφνικά έσφυζαν από αισιοδοξία και πολυχρωμία, απροκάλυπτα σοσιαλιστικές και αδούλωτες.

Η Γιαγόι ταξίδεψε από τη Βοστόνη στην Κένυα, προκειμένου να προσφέρει τη στήριξη και τη βοήθειά της. Στη Βοστόνη, η φίλη μας η Φωτεινή βοήθησε τόσο με τη διαμονή όσο και με τις μετακινήσεις. Το συνεργείο έφτασε δυο μέρες πριν από τη συνάντηση. Όλα προχωρούσαν όπως έπρεπε.

Επί δύο ημέρες, για ώρες ολόκληρες, στο MIT, συζητήσαμε γύρω από την ευθύνη των δυτικών κρατών για τις αναρίθμητες σφαγές, για τους αιώνες του τρόμου, τους οποίους εξάπλωσαν σε ολόκληρο τον κόσμο. Παρότι το θέμα ήταν ιδιαίτερα επώδυνο και βαρύ, η συζήτηση εξελίχτηκε αβίαστα και ελεύθερα.

Αυτό δε σημαίνει ότι συμφωνήσαμε στα πάντα: ο Νόαμ φάνηκε να είναι περισσότερο αισιόδοξος σχετικά με την Αραβική Άνοιξη και την κατάσταση στην Τουρκία απ' ό,τι εγώ. Και, αντί-

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

θετα απ' ό,τι εγώ, φάνηκε πεπεισμένος πως η Δύση έχανε επιτέλους τον έλεγχο που ασκούσε στον υπόλοιπο κόσμο. Σε κάθε περίπτωση, συμπέσαμε σε όλες τις ουσιώδεις αξίες και ο διάλογος ήταν μεταξύ δύο στενών συμμάχων οι οποίοι ένωναν τις δυνάμεις τους σε έναν αγώνα με κοινό στόχο.

1. Ο Νόαμ Τσόμσκι και ο Αντρέ Βλιτσέκ συνομιλούν στο γραφείο του Τσόμσκι στο MIT, 14 Ιουνίου 2012. (Copyright Yayoi Segi)

Τα θέματα της συζήτησής μας κάλυψαν, όπως φαίνεται και από τον τίτλο του βιβλίου, την κατάσταση από τη Χιροσίμα μέχρι τον πόλεμο με μη επανδρωμένα αεροσκάφη, από τις απαρχές της αποικιοκρατίας έως τις σύγχρονες μεθόδους στις οποίες έχει καταφύγει ο δυτικός προπαγανδιστικός μηχανισμός. Όμως ο διάλογος αυτός μας οδήγησε παράλληλα στο παρελθόν, σ' εκείνο το περίπτερο στη συμβολή της 72ης Οδού με τη Λεωφόρο Μπρόντγουεϊ, στη Νέα Υόρκη. Μας μετέφερε νοερά στη Νικαράγουα και στην Κούβα, στην Κίνα, στη Χιλή και στην Κωνσταντινούπολη, σ' ένα σωρό μέρη αγαπητά και στους δυο μας.

Ξεκίνησα τη συζήτησή μας με την τοποθέτηση ότι, σύμφωνα με τους υπολογισμούς μου, περίπου πενήντα πέντε εκατομμύρια άν-

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

θρωποι έχασαν τη ζωή τους μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ως άμεση συνέπεια του Δυτικού Ιμπεριαλισμού. Εμμέσως, ο αριθμός των θυμάτων ανέρχεται σε εκατοντάδες εκατομμύρια. Και ολοκληρώσαμε τη συζήτησή μας, όταν ο Νόαμ δήλωσε ότι ο άνθρωπος σε κάθε περίπτωση διαθέτει μια επιλογή: να κάνει κάτι για την όλη κατάσταση ή να μην κάνει το παραμικρό.

Επί αρκετούς μήνες ύστερα από κείνη τη συνάντηση, ταξίδεψα σε ολόκληρο τον κόσμο, συγκεντρώνοντας οπτικό υλικό για το ντοκιμαντέρ, καθώς και φωτογραφίες για το βιβλίο μας. Ήθελα να συνοδεύσω με εικόνες όσα λέγαμε, ώστε να προσεγγίσουμε τους θεατές και τους αναγνώστες μας τόσο μέσα από τις λέξεις μας όσο και μέσα από τις εικόνες. Εβδομάδες ολόκληρες συζητούσα για τις ελπίδες και τα όνειρά μας με τους επαναστατημένους Αιγύπτιους στο Κάιρο και στο Πορτ Σάιντ, ενώ παράλληλα συζητούσα με τους ευγενείς Δρούζους κατοίκους των συριακών υψωμάτων του Γκολάν, τα οποία κατέχει το Ισραήλ, για όσα μας προβληματίζαν· φωτογράφιζα και κινηματογραφούσα υλικό σε διάφορες εστίες συγκρούσεων στην Αφρική, στην Ωκεανία και στην Ασία.

Ο Νόαμ είχε δίκιο: ήταν εύκολο να σηκώσεις τα χέρια ψηλά και να αποφανθείς πως δεν μπορούσε να γίνει το παραμικρό. Ήταν εύκολο να φωνάζεις σε μια τηλεόραση και να λες ότι ο αγώνας είχε χαθεί. Σ' αυτή την περίπτωση όμως, τίποτε δε θα άλλαζε. Και ήταν τόσο πολλά τα πράγματα που έπρεπε να αλλάξουν, προκειμένου να επιβιώσει και να ευημερήσει η ανθρωπότητα. Η εναλλακτική λύση ήταν η ακατάπαυστη προσπάθεια για ουσιώδεις αλλαγές, ο αγώνας για να έρθουν αυτές οι αλλαγές. Είναι δυσκολότερο αλλά ταυτόχρονα και πολύ πιο απολαυστικό.

Το ταξίδι, σημαδεμένο από σκληρή δουλειά και αγώνα, αποδείχτηκε συναρπαστικό. Αυτό που κάναμε δεν ήταν κάποιου είδους θυσία αλλά πραγματική χαρά και συνάμα προνόμιο. Όταν πραγ-

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

ματοποιήθηκε η συνάντησή μας, συμπλήρωνα περισσότερα από δεκαπέντε χρόνια γνωριμίας με τον Νόαμ. Για μένα, υπήρξε ύψιστη τιμή η γνωριμία ετούτη, η συνεργασία μας, η ευκαιρία να διδαχτώ απευθείας από τον άνθρωπο αυτό.

Αφού πήραμε ξανά ο καθένας τον δρόμο του, η ζωή με έριξε διαδοχικά στα διάφορα πεδία μαχών και στις εμπόλεμες ζώνες του πλανήτη μας. Συχνά η σκέψη μου γύριζε στον Νόαμ, στα όσα είχαμε πει. Και συχνά τον συμβουλεύομαι, νοερά. Κάθε φορά που τα πράγματα ζόριζαν, ανέπτυξα τη συνήθεια να φέρνω στο μυαλό μου εκείνη τη φράση που κρέμεται από τον τοίχο του γραφείου του Νόαμ: «Τρία πάθη, απλά αλλά ακαταμάχητα ισχυρά, καθόρισαν τη ζωή μου: η λαχτάρα για αγάπη, η αναζήτηση της γνώσης και η αφόρητη λύπη για τη δυστυχία της ανθρωπότητας».

Κότα Κιναμπαλού
Μαλαισία
26 Μαρτίου 2013
http://andrevltchek.weebly.com

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

1

Η δολοφονική κληρονομιά της αποικιοκρατίας

Αντρέ Βλιτσέκ

Περίπου πενήντα με πενήντα πέντε εκατομμύρια άνθρωποι σε ολόκληρο τον κόσμο έχουν χάσει τη ζωή τους εξαιτίας της αποικιοκρατίας της Δύσης και της νέας αποικιοκρατίας, μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Αυτή η σχετικά σύντομη περίοδος θα μπορούσε να υποστηρίξει κανείς ότι έγινε μάρτυρας του μεγαλύτερου αριθμού σφαγών στην ανθρώπινη ιστορία. Οι περισσότερες πραγματοποιήθηκαν στο όνομα υψηλών ιδανικών, όπως η ελευθερία και η δημοκρατία. Μια χούφτα ευρωπαϊκών κρατών, καθώς και εκείνα στα οποία κατά κύριο λόγο τη διακυβέρνηση ασκούν πολίτες ευρωπαϊκής καταγωγής προωθούν τα δυτικά συμφέροντα —τα συμφέροντα των «σημαντικών» ανθρώπων— σε βάρος της συντριπτικής πλειονότητας της ανθρωπότητας. Η σφαγή εκατομμυρίων κατέληξε να θεωρείται αποδεκτή και αναπόφευκτη, αν όχι δικαιολογημένη. Στο μεταξύ, στην πλειοψηφία τους οι πολίτες της Δύσης εμφανίζονται ανησυχητικά ανενημέρωτοι.

Εκτός των περίπου πενήντα πέντε εκατομμυρίων ανθρώπων οι οποίοι σκοτώθηκαν στους πολέμους που προκάλεσε η Δύση και διάφοροι φιλοδυτικοί πραξικοπηματίες σε άλλες συγκρούσεις,

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

εκατοντάδες εκατομμύρια έχασαν τη ζωή τους έμμεσα, σε κατάσταση απόλυτης δυστυχίας, σιωπηρά. Αυτού του είδους οι διεθνείς ισορροπίες σπάνια αμφισβητούνται από τη Δύση, ενώ ακόμη και στις κατακτημένες περιοχές συχνά γίνονται αποδεκτές χωρίς καμία αντίδραση. Άραγε, έχει παραφρονήσει ο κόσμος;

Νόαμ Τσόμσκι

Δυστυχώς, είναι οξύτατος ο ανταγωνισμός ως προς το ποιο είναι το μεγαλύτερο έγκλημα το οποίο έχει διαπράξει η Δύση. Όταν ο Κολόμβος αποβιβάστηκε στο δυτικό ημισφαίριο, υπήρχαν κατ' εκτίμηση ογδόντα με εκατό εκατομμύρια άνθρωποι, οι οποίοι διέθεταν προηγμένο πολιτισμό: εμπόριο, πόλεις κτλ. Λίγο καιρό αργότερα, γύρω στο 95% εκείνου του πληθυσμού είχε εξαφανιστεί. Στα εδάφη αυτά βρίσκονται σήμερα οι Ηνωμένες Πολιτείες, όπου ζουν περίπου δέκα εκατομμύρια ιθαγενείς Αμερικανοί, όμως το 1900, σύμφωνα με την απογραφή, στη χώρα ζούσαν διακόσιες χιλιάδες. Όλα αυτά όμως μερικοί τα αρνούνται. Στα κορυφαία περιοδικά της αριστερής και φιλελεύθερης διανόησης, στον αγγλοαμερικανικό κόσμο, είναι κάτι που απορρίπτεται... χωρίς την παραμικρή δυσκολία και δίχως ίχνος σχολιασμού.

Σύμφωνα με το ιατρικό περιοδικό *The Lancet*, έξι εκατομμύρια παιδιά πεθαίνουν κάθε χρόνο λόγω έλλειψης στοιχειώδους ιατρικής φροντίδας, η οποία θα μπορούσε να παρασχεθεί χωρίς σχεδόν κανένα κόστος. Ο αριθμός αυτός είναι τρομερός. Ο υποσιτισμός, καθώς και ορισμένες εύκολα αντιμετωπίσιμες ασθένειες σκοτώνουν οκτώ χιλιάδες παιδιά μόνο στη Νότια Αφρική καθημερινά: επίπεδα Ρουάντας, αλλά σε καθημερινή βάση. Κι είναι κάτι το οποίο εύκολα θα μπορούσε να τερματιστεί.

© Noam Chomsky & Andre Vltchek, 2013 / Εκδοσεις Ψυχογιος, 2014

Ο σπουδαίος διανοητής Νόαμ Τσόμσκι συζητά με τον σκηνοθέτη και ερευνητή δημοσιογράφο Αντρέ Βλιτσέκ περί της δύναμης της Δύσης και της προπαγάνδας που αυτή ασκεί. Μέσα από τον διάλογο, τα ιστορικά γεγονότα ενώνονται με τα βιώματα των δύο ανδρών, τις εμπειρίες εκείνες που τους ώθησαν στον ακτιβισμό. Μέσα από τη συνομιλία τους ξεδιπλώνεται μια διαφορετική ανάγνωση της Ιστορίας, αποκαλύπτοντας τα πολλά και συνεχώς μεταβαλλόμενα πρόσωπα της συγκαλυμμένης Δυτικής τρομοκρατίας.

Ασκώντας δριμεία κριτική στον ρόλο των ΗΠΑ και του Δυτικού κόσμου γενικότερα, σε παγκόσμιο επίπεδο, Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ έχει στόχο να εμπνεύσει τους αναγνώστες να υιοθετήσουν έναν ανεξάρτητο και κριτικό τρόπο σκέψης.

ISBN 978-618-01-0750-0
9 786180 107500
ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 14629

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΕΣΕΙΣ ΚΙ ΕΜΕΙΣ ΠΑΝΤΑ Σ' ΕΠΑΦΗ